

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТІРЛІГІ

ШЫМКЕНТ УНИВЕРСИТЕТІ

**Студенттің өзіндік жұмыстарын (СӨЖ) және
оқытушы басшылығымен орындалатын студенттің өзіндік
жұмысын (ОБСӨЖ) ұйымдастыру
ЕРЕЖЕСІ**

ШЫМКЕНТ, 2014

Шымкент университетінің профессор – оқытушы құрамына арналған.

Құрастырушы: Альжанов С.С.

Құжаттық сілтемелер

Осы ереже Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі №152 бұйрығымен бекітілген (ҚР БҒМ 2014.06.02 № 198 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) негізінде әзірленген

Шымкент Университетінің оқу-әдістемелік Кеңесінде қаралып, бекітуге ұсынылды.
(08. 07. 2015ж. №6 хаттама)

Шымкент Университетінің Ғылыми кеңесінде қаралып, бекітілді (28. 08. 2015 ж. № 1 хаттама)

Студенттің өзіндік жұмысы – студент білімінің тереңдігі, дағдылары мен біліктілігіне, білім меңгеруіне ықпал ететін оқу процесінің ең негізгі элементтерінің бірі болып саналады. СӨЖ орындау арқылы студент оқу процесінің белсенді мүшесі бола отырып, өз ойын еркін сондай-ақ нақты дәлелдермен жеткізе алатын дағдыларды үйренеді және меңгереді.

Кредиттік оқу жүйесінде СӨЖ ұйымдастыру кезінде мына мәселелерге назар аудару қажет:

- тақырыптарға сәйкес СӨЖ тапсырмалары дәл және анық болуына;
- лекция және семинар сабақтарының СӨЖ орындауына ықпал ететіндей болуына;
- СӨЖ тапсырмаларының көлеміне және оны қабылдау формасына;
- СӨЖ тапсырмаларын орындауға ықпал ететін әдістемелік құралдардың болуына;
- СӨЖ орындауды және қабылдауды әр түрде өткізуге.

СӨЖ ұйымдастыру және қабылдау технологиясы мынадай этаптардан тұрады: СӨЖ жоспарлау, әдістемелік жағын қамтамасыз ету, СӨЖ бақылау мен бағалау, талдау және одан әрі дамыту.

СӨЖ екі бөліктен: оқытушы басшылығымен студенттің орындайтын өзіндік жұмысынан (ОБСӨЖ) және студенттің өзіндік жұмысынан (СӨЖ) тұрады.

ОБСӨЖ бөлінген уақыт оқытушының жүктемесіне кіреді және бекітілген дербес кесте бойынша жұмысын жүргізеді. Жоспарланған СӨЖ тақырыптары мен қабылдау түрі, уақыты, көлемі т.б. мәліметтер пәннің жұмыс оқу бағдарламасында және силлубаста көрсетілуі тиіс.

Әр пән үшін СӨЖ өткізу формасы мен түрін таңдауға оқылатын пәннің мақсаттары мен міндеттерін, студенттердің даярлығын және СӨЖ-ге бөлінген сағат санын ескеру қажет.

Оқытушылардың студенттермен өзіндік жұмысы негізгі 3 функцияны қамтиды:

- ✓ Бірінші, нұсқамалық (мақсат қою, тапсырма беру, материалдарды мазмұндаудың негізгі бөлімдерінің өзара қатынасын анықтау, оқу-әдістемелік құралдармен жұмыс істеуге нұсқау беру және т.б.). Осы берілген нұсқамалық кеңестер студенттердің алдағы уақытта өзіндік жұмысты (СӨЖ) орындауына жеткілікті болуы қажет.
- ✓ Оқытушының екінші функциясы – консультативтік көмек; жеке консультация беру арқылы студенттің өзіндік жұмысына түзету енгізу.
- ✓ Оқытушының үшінші функциясы – бақылаушы, бағалаушы функциясы. Студенттің білімін, пәнді меңгеру деңгейін әр түрлі әдістерді (тест, ауызша, жазбаша бақылау жұмыстары, коллоквиум т.б.) қолданып анықтау.

Студенттердің оқытушымен өзіндік жұмысы негізгі 4 – функцияны қамтиды:

- ✓ Біріншісі, студенттер оқу пәні бойынша сабақ барысында оқытушыдан қабылдаған ақпаратты белсенді түрде жүзеге асыруы керек;
- ✓ Екіншісі, студенттер оқытушының кеңесін негізге ала отырып, өз беттерімен оқу-әдістемелік құралдарды, әдебиеттерді оқып, үй тапсырмаларын, бақылау және курстық жұмыстарды орындайды. Бұл кезеңде студенттер жұмыс атқару әдістерін біле отырып, өздеріне қатаң талап қоя білуі керек;
- ✓ Үшіншісі, студенттер күрделі ситуацияларды талдай отырып, бір жүйеге келтіріп, бұлардың себептерін түсініп, оқу материалын меңгере отырып, басқа да оқу әрекеттерін орындауы керек. Студенттер шешілмейтін мәселелерді, проблемалық жағдайларды оқытушыға сұрақтар ретінде қояды және бұл сұрақтарға өздеріде жауаптарын дайындайды;
- ✓ Төртіншісі, студенттер оқытушыдан түсініктеме, кеңес, консультация алу үшін келеді.

Оқытушының басшылығымен студенттің өзіндік жұмысы (ОБСӨЖ) сабақ кестесіне енгізіледі. СӨЖ-дің жалпы көлеміндегі ОБСӨЖ-дің үлесін жоғары оқу орны дербес анықтайды.

Студенттердің өзіндік жұмысы реферат, баяндама, шығармашылық жұмыс, бақылау жұмысы, ғылыми мақала түрінде дайындалуы мүмкін.

Студенттердің өзіндік жұмысының нәтижелері коллоквиум, конференция, іскерлік ойын, жеке сұхбаттасу түрінде өтуі мүмкін.

ОБСӨЖ-ын семинар, практика, лаборатория сабақтарымен алмастыруға болмайды.

Студентті өзіндік жұмысты орындауға қажетті белсенді уәләстiрмелi материалдармен бi тiртушi кафедра қамтамасыз етедi

Студенттердiң өзiндiк жұмыстарына арналған материалдар

СӨЖ – дидактикалық тапсырмаларды өз бетiмен орындауға, танымдық қабiлеттi арттыруға және белгiлi бiр ғылым саласына байланысты бiлiмiн толықтыруға негiзделген оқу процесiнiң ерекше бiр түрi. СӨЖ шығармашылық белсендiктi, логикалық ойлауды дамытуды қамтамасыз ететiн практикалық тапсырмаларды жүзеге асырумен байланысты болып табылады.

СӨЖ оқытушының қатысуымен (ОЖСӨЖ) аудиториядан тыс және оқытушысыз аудиториядан тыс (СӨЖ) сабақтардан тұрады.

СӨЖ материалдарының түрлерi кафедраның профессор-оқытушылар құрамымен жасалып, келесi құжаттарды қамтиды:

- пәннiң оқытылу кезенiн түгел қамтитын СӨЖ кестесi;
- типтiк және жұмыс оқу бағдарламаларының негiзгi бөлiмдерiне сай келетiн тапсырмалар жүйесi;
- рефераттардың, баяндамалардың, шығармашылық жұмыстардың тақырыптары;
- негiзгi және қосымша әдебиеттердiң тiзiмi;
- кеңестүрлерi;
- бақылау түрлерi;
- бағалау критериялары, орындалатын жұмыстың көлемi және оны тапсыру уақыты т.б.;

СӨЖ-дiң ұйымдастырылуы

- библиографиялық мәліметтердiң өңдеу (картотеканы дайындау);
- жазбаша жұмыстарды дайындау (реферат, баяндама, бақылау тапсырмалары, аннотация, тақырыптар бойынша жазбаша жұмыс);
- ғылыми жобаны өңдеу (семестрлік, курстық, дипломдық жұмыстар, проблемалық мақалалар);
- виртуальдық жұмыстарды iздестiру (интернет жүйесi және локальдық желi арқылы);
- жеке аудиовидеомен (лингофон жүйесi және медиатека арқылы);
- электрондық курстың материалын меңгерумен (компьютерлік жүйе арқылы);
- лабораториялық тәжірибенiң iзiнумен (спорттық кешен арқылы) байланысты.

СӨЖ– дiң негiзгi түрлерi және олардың орындалу ережесi.

Реферат - бет А4, көлемi - 8-10 бет, шрифт №14. (терiлген нұсқа). Құрылымы: тақырыбы, жоспары, кiрiспе, тақырыптық маңыздылығы және практикалық маңыздылығы, негiзгi бөлiм, қорытынды, пайдаланылған әдебиеттер тiзiмi, қосымша.

Тақырып бойынша конспект – арнайы СӨЖ арналған дәптерде орындалады. Құрылымы: тақырыпаты, актуальдылығы, практикалық маңызы, салыстырмалы талдау, пайдаланылған әдебиеттер. Қажет жағдайда сурет, диаграмма т.б. графикалық материалдар болуы тиiс.

Қосымша сұрақтарды конспектiлеу және үй тапсырмасын орындау - арнайы СӨЖ арналған дәптерде орындалады. Қолданылған әдебиеттер, ұқыптылық, логикалық шешiм және баяндау тiлi бағалауда ескерiледi.

Кестелер мен суреттер, диаграммалар, графиктер - арнайы СӨЖ арналғандәптерденемесе бет А4 немесе А3 формат түріндеарнайықосымша бет түріндеорындалады.

Құрылымы: кестеніңатауы, терминдеранықтамасыжәнесалыстырмалыталдау. Барлықкесте, сурет, диаграмма жәнеграфиккеміндеттітүрдеталдаужасалуқажет. Диаграмма мен суреттердіарнайыкомпьютерлікпрограммаменсалыпдәптергеқосымшақелтіругеболады.

Кроссворд - арнайы СӨЖ арналғандәптерденемесе бет А4 немесе А3 формат түріндеарнайықосымша бет түріндеорындалады. Құрылымы: кроссвордтыңтақырыбы, атауы, сұрақтар, жауаптар. Кем дегенде 15-20 жуықтерминнентұруытиіс.

Глоссарий - арнайы СӨЖ арналғандәптердеорындалады. Терминдердіңанықтамасыжазылады. Жеке дәптерарнап алфавит тәртібіменнемесежүйеліктақырыптықбағыттаорындауғаболады.

СӨЖ тапсырмаларына қойылатын талаптар:

Студенттер СӨЖ тапсырмалары силлабуста белгіленген тақырыптар бойынша жазбаша нысанда дайындалады. Студент тарапынан дайындалған СӨЖ оқытушының офис сағантарында қорғайды. Қорғау кезінде тақырыпты қысқаша түсіндіреді және сол тақырыпқа байланысты оқытушы тарапынан қойылған сұрақтарға жауап беруі талап етіледі.

СӨЖ туралы талаптар:

Тақырыптың негізіне кірмес бұрын студент СӨЖ тақырыбына кіріспе жасайды. Кіріспеде тақырыптың қысқаша тарихына тоқталады, құқықтағы орны мен маңызы қарастырылады.

Осыдан кейін негізіне тоқталады. Негізгі бөлімде тақырыпты жан жақты ашуға тырысады. Осы тақырыпқа байланысты ғылыми пікірлер, тәжірибеге тоқталады. Жұмыста студент тақырып шеңберінде еңбекте қаралған сұрақтарды көрсетіп автордың субъективті позициясын ашуға тиісті.

Осыдан кейін барып өзіндік қорытынды жасалады. Қорытынды да тақырыпқа байланысты өзіндік тұжырым, түйіндемелер жасалады.

Студенттер СӨЖ жазу барысында жұмыс бағдарламасында сонымен қатар силлабустарда көрсетілген әдебиеттерді пайдалана алады. Жұмыстың көлеміне байланысты шектеулер жоқ, бірақ тақырыпты жеткілікті дәрежеде ашуы тиіс. СӨЖ орындауда жоспары, мазмұны және қолданылған әдебиет тізімі көрсетіледі. Қолданылған әдебиеттер тізімінде, ғылыми еңбектің аталуы, авторы, баспа атауы, шыққан жері мен жылы көрсетіледі.

СӨЖ мақсаты: тақырып шеңберінде жоспарда көрсетілген сұрақтар бойынша негізделген ғылыми және тәжірибелік қорытындыларды шығару.

СӨЖ нысанының түрлері

1. Тақырып сұрағының презентациясы – студенттің үйде тыңғылықты дайындалып келуі(кестелерді, сызбанұсқаларды, оргтехникалар мен басқа да интерактивті әдістерді пайдалануы)

2. Жеке жоба – сабақ барысындағы оқытушының сұрағына жауап беру, арнайы білімді пайдаланып, өзінің логикалық тұрғыдан көзқарасын негіздеу.

3. Пікірталастарға қатысу (іскерлік ойындар) – студенттің қойылған тапсырма бойынша пікірталастық негіздегі, авторлық позициямен қайнар көздерді меңгеру түріндегі белсенді іс-әрекеті.

4. Топтық жоба – қойылған мәселені талдау бойынша студенттің кең және терең қызығушылығын көрсетіп, танытуы.

5. Эссе – студенттің жіберілген тақырыптар бойынша өз бетінше мазмұндамасын жеткізуі(жазбаша)

6. Шығарма – аудиториялық шектеулі уақыт жағдайында зерттеліп отырған тақырып немесе тақырып циклы бойынша өзіндік, жазбаша шығармашылық материал.

СӨЖ жазбаша нысанда, тақырыпты ашып, негіздеп жазу түрінде тапсырылады және студент тарапынан қорғалады, бұл жайында тапсырма бөлімінде айтылған.

СӨЖ тақырыптары төменде белгіленген тақырыптардың алғашқы үшеуі жетінші аптаға дейін оқытушының офис уақыттарында тапсырылады, ал кейінгі екеуі, яғни 4-5 тақырыптар он үшінші аптаға дейін тапсырылады. Кешіктірілген жұмыстар қабылданбайды. Силлабуста көрсетілген мерзімнен кейін даярланған СӨЖ қаралмайды.

Реферат. Студентте бір тақырыпты таңдау құқығы бар, осы тақырып бойынша ол материалдарды жинап, қорғау үшін реферат әзірлеу тиіс. Рефераттардың қорғалуы оқытушымен тағайындалған мерзімде өткізіледі (сабақ кестесіне сәйкес). Рефераттарды дайындау және рәсімдеу бойынша нұсқаулар Рефератты жазғанда осындай жағдайларға назар аударылады: Реферат ғылыми әдебиеттерде, сондай-ақ басқа ақпарат көздерінде (интернет, газеттер мен журналдар және т.б.) белгілі өзекті тақырып бойынша жарияланған концепциялардың айқындалуы болып табылады. Рефератта ешқандай жаңалықтың элементтері болуға тиісті емес, бұл жерде бірнеше қайнар көздерінде көрініс тапқан берілген тақырыптағы негізгі идеяларды сауатты айтып беру және оларды әр түрлі көзқарастар бойынша топтастыру жеткілікті болып табылады. Рефераттың көлемі 5-тен кем емес және 15 баспа беттен артық емес болады. Рефератты Word 6,0 немесе 7,0 (Windows'2000) редакторы пішінде теру керек, бет үлгісі – А4; қаріп (шрифт) түрі – Times New Roman (KZ Times New Roman), қаріп (шрифт) өлшемі – 14. Мәтінде артық, тақырыптан басқа жаққа алып кететін, керегі жоқ мәліметтер болмау тиіс. Реферат мазмұнының берілген тақырыпқа сәйкестілігі бағалаудың маңызды критеріі болып саналады. Сондықтан рефераттың бас мақсаты ақпарат көздерін толық пайдаланып, авторлардың пікірлерін дұрыс түсіну және жұмыста оларды өзгертпей көрсете білу. Рефераттың құрылымы қойылған міндеттемелерге байланысты. Реферат титулдық беттен басталады. Одан кейін мазмұны көрсетіледі. Мазмұны рефераттың жоспары болып табылады, бұл жерде әр бөлімнің қасында тиісті беттердің нөмірі көрсетіледі. Рефераттың мәтіні үш бөлімге бөлінеді, яғни кіріспе, негізгі бөлім және қорытынды. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі негізделеді, сонымен бірге негізгі мәселелер, жұмыстың мақсаты мен міндеттері, пайдаланған қайнар көздері сипатталады. Жұмыстың негізгі бөлімі реферат логикалық қатарының басты элементі болып табылады. Ол бірнеше тараудан немесе біртұтас мәтіннен тұрады. Негізгі бөлімде кезегімен, тараулар арасындағы логикалық байланыстың сақталынуымен кіріспеде қойылған мәселесі сипатталады, осы сұрақ бойынша алуан пікірлер көрсетіледі, авторлық көзқарасы негізделеді. Қажет болған жағдайда рефераттың мәтіні суреттер, кестелер мен сызбалармен толықтырылады. Жұмыстың қорытындысында зерттеу жұмысының теориялық мәселелеріне қатысты басты-басты қол жеткен тұжырымдары көрініс табады. Рефераттың соңында библиографиялық тізімі яғни пайдаланылған әдебиеттер мен басқа қайнар көздерінен тізімі көрсетіледі. Рефераттың рәсімделенуі де жұмыстың маңызды аспектісі болып табылады, себебі рефераттың дұрыс рәсімделгені қорытынды бағаға ықпал етеді. Өзекті, қызықты жазылған рефераттың құнтсыз рәсімделуі бағаны төмендетуге негіз бола алады.

2. Жазбаша жұмыс. Белгілі бір тақырып немесе бірнеше тақырып, сондай-ақ бүкіл курс бойынша әзірленген сұрақтарға жауап беруге дайындалу.

3. Логикалық тапсырмалар: студенттерге курсының әр тақырыптары бойынша логикалық тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар ұсынылған әдебиеттердің негізінде жазбаша нысанда орындалады.

4. Баяндама. Баяндаманы әзірлеу жоспары: – оқытушымен бірге тақырыпты таңдау; – базалық оқулық пен оқу-әдістемелік құралы бойынша тақырыпты зерттеу; – баяндаманың негізгі идеяларын айқындау; – ұсынылған әдебиетпен танысу; – баяндаманың жоспарын құру; – тақырып бойынша негізгі ұғымдарымен сөздіктер мен анықтамалықтардың көмегімен танысу; – баяндаманың тезистерін әзірлеу; – мысалдар

мен иллюстрацияларды табу, көптеген тақырыптар бойынша Power Point бағдарламасында орындалған презентацияны көрсету баяндаманы жақсы әшекейлейді; – баяндаманың мәтінің дайындау. Баяндаманың ұсынылатын ұзақтығы – 10 мин. Баяндаушының сөздерінен кейін аудиторияның сұрақтарына жауап беру және оқытушының тұжырымдамасы үшін уақыт қалдырылады. Жариялы баяндаманың құрылымы. Классикалық риторикада ауызша баяндаманың үш бөлімнен тұратын құрылымы қалыптасқан: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды. Кіріспе талқыланатын тақырыпқа тыңдаушылардың назарын аудару тәсілі. Әдеттей кіріспе баяндама уақытының сегізден бір бөлігін алады. Негізгі бөлімінде тақырып толығымен ашылып, тиісті мәліметтер және дәлелдер келтіріледі. Негізгі бөлімінде жиі жіберілетін қателіктерге жатады: – тақырыптың шегінен шығып кету; – нақты жоспардың жоқтығы; – бір сұрақтан басқа сұраққа секіріп кету. Қорытынды қысқаша және анық болуға тиіс. Сонымен бірге тыңдаушыларға көңіл аударғандары үшін рахмет айтуға болады.

ОБСӨЖ бойынша өткізілетін сабақтар кестесінің үлгісі

БЕКІТЕМІН

Педагогика факультетінің деканы,

Козбагарова Б.С.
« _____ » _____ 2014 ж.

**«Математика және информатика» кафедрасының
ОБСӨЖ бойынша өткізілетін сабақтар кестесі**

Оқу жылы – 2014/2015

Семестрі – күзгі

Оқытушының ТАЖы	Пәннің атауы	Топтың коды	Аптаның күні				
			Дүйс	Сейс	Сәрс	Бейс	Жұма
I апта							
Ш.Өтебаева	Информатика	Иф-115	13.10-14.00 261 ауд.				
	Электронды укімет						
II апта							

Кафедра меңгерушісі

Ш.Өтебаева

*СӨЖ бойынша өткізілетін сабақтар кестесінің үлгісі

БЕКІТЕМІН
Гуманитарлы-құқық

факультетінің деканы,
_____ Ж.Н. Ботабаева
«_____» _____ 2014 ж.

«Филология» кафедрасының СӨЖ бойынша өткізілетін сабақтар кестесі
Оқу жылы – 2014/2015 Семестрі – күзгі

№	Оқытушының ТАЖы	Аптаның күні				
		Дүйс	Сейс	Сәрс	Бейс	Жұма
I апта						
1	Нуримова К.	11.00 -13.00 335 ауд.				
2	Гурсыманова Ф.				14.00-16.00 333 ауд.	
3	Исакулова М.					
II апта						

Кафедра меңгерушісі

Нуримова К.